

Σχέδιο για ένα Πρόγραμμα Ορθολογικής Διαχείρισης

Τα προβλήματα που σχετίζονται με την επάρκεια, την αξιοποίηση και την προστασία των υδατικών πόρων βρίσκονται σήμερα στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος, ενώ τα θέματα που αφορούν στη διαχείρισή τους αποκτούν στρατηγική σημασία για τη βιώσιμη ανάπτυξη μιας χώρας.

Το νερό είναι ίσως ο φυσικός πόρος που καθορίζει τα όρια της ανάπτυξης, αφού δεν υπάρχει υποκατάστατο. Το ισοζύγιο ανάμεσα στις ανάγκες και τις διαθέσιμες ποσότητες νερού είναι, σε παγκόσμια κλίμακα, ήδη επισφαλές σε τέτοιο επίπεδο, ώστε το περιοδικό *Fortune* να περιγράφει την αγορά νερού ως σίγουρη χρηματιστηριακή τοποθέτηση για τον 21ο αιώνα.

Η έντονη λοιπόν οικονομική διάσταση των υδατικών πόρων σήμερα, η άμεση πολλές φορές σύνδεσή τους με τον προγραμματισμό ανάπτυξης, αλλά και η συνεχής παρουσία τους στην καθημερινή πρακτική, επιβάλλει την αντιμετώπισή τους ως φυσικού πόρου σε ανεπάρκεια, μέσω της ανάδειξης και εφαρμογής σύγχρονης και συνεπούς πολιτικής διαχείρισης.

Η πολιτική αυτή καταξιώνεται όταν αυξάνει τα οφέλη στο κοινωνικό σύνολο, στην οι-

κονομία και το περιβάλλον.

Στα πλαίσια της σημερινής αυτής συγκυρίας εκδήλωσης έντονου κοινωνικού και επιστημονικού ενδιαφέροντος για τη διαχείριση των υδατικών πόρων, ο Τομέας Υδατικών Πόρων του ΕΜΠ συμμετείχε στην εκπόνηση ενός Σχεδίου Προγράμματος, που ανατέθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και ολοκληρώθηκε το 2003 με τη συνεργασία του ΙΓΜΕ και του ΚΕΠΕ. Το Σχέδιο αυτό αποτελεί στην ουσία την πρώτη προσπάθεια που γίνεται για την προσέγγιση της διαχείρισης των υδατικών πόρων σε επίπεδο χώρας.

Αναμένεται να συμβάλει στην ανάπτυξη των υδατικών πόρων της χώρας και στην προστασία του περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα στοχεύει στην υποστήριξη της αναπτυξιακής πολιτικής αλλά και στη μεγιστοποίηση του αποτελέσματος από την αξιοποίηση των πόρων.

Στην προσέγγιση που επιχειρείται, η διαχείριση των υδατικών πόρων αντιμετωπίζεται καταρχήν σε επίπεδο υδατικού διαμερίσματος και τα χαρακτηριστικά πόρων και χρήσεων νερού αναλύονται με σύγχρονη μεθοδολογία που εκπονήθηκε κατά τη διάρκεια του προγράμματος και αφορά στα θέματα ποσό-»

Πίνακας 1 Σύγκριση προσφοράς και ζήτησης Ιουλίου (σε εκατομμύρια κυβικά μέτρα) υπό τις σημερι-νές συνθήκες κατά υδατικό διαμέρισμα

Κ.Α.	Υδατικά διαμερίσματα	Προσφορά	Ζήτηση	Παρατηρήσεις
01	Δυτικής Πελοποννήσου	73	55	Πλεονασματικό
02	Βόρειας Πελοποννήσου	122	104	Πλεονασματικό
03	Ανατολικής Πελοποννήσου	56	67	Ελλειμματικό
04	Δυτικής Στερεάς Ελλάδας	415	82	Πλεονασματικό
05	Ηπείρου	193	33	Πλεονασματικό
06	Αττικής	56	54	Οριακά πλεονασματικό ⁽¹⁾
07	Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας	128	187	Ελλειμματικό ⁽²⁾
08	Θεσσαλίας	210	335	Ελλειμματικό
09	Δυτικής Μακεδονίας	159	136	Πλεονασματικό
10	Κεντρικής Μακεδονίας	137	130	Οριακά πλεονασματικό
11	Ανατολικής Μακεδονίας	354	132	Πλεονασματικό
12	Θράκης	424	253	Πλεονασματικό
13	Κρήτης	130	133	Οριακά ελλειμματικό ⁽³⁾
14	Νήσων Αιγαίου	7	25	Ελλειμματικό
	Σύνολο χώρας	2464	1726	

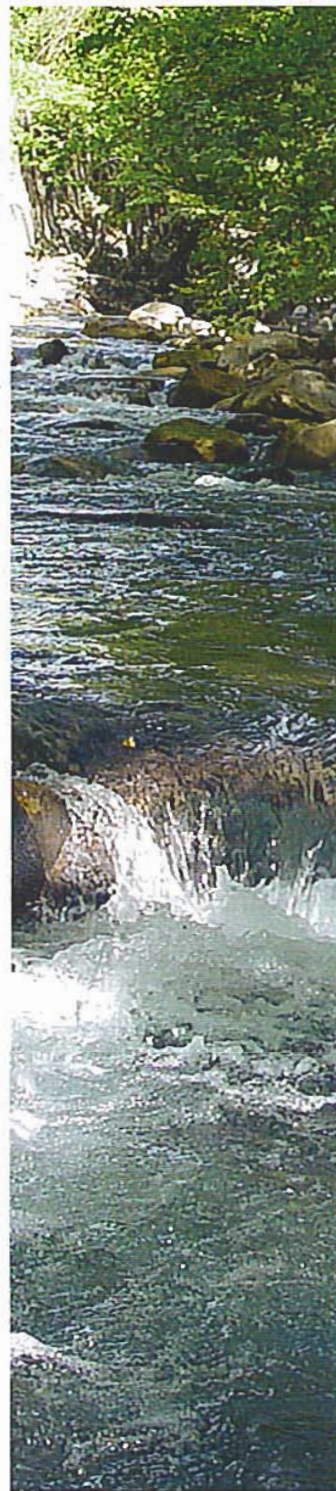
- (1) Οι υδατικοί πόροι είναι κατά βάση μεταφερόμενοι από γειτονικά διαμερίσματα.
- (2) Οι αρδευόμενες εκτάσεις κατά ΕΣΥΕ φαίνονται υπερεκτιμημένες και γι' αυτό, το διαμέρισμα, ενώ έχει σήμερα οριακά επαρκείς πόρους, εμφανίζεται ως ελλειμματικό.
- (3) Σήμερα, η ζήτηση καλύπτεται πλημμελώς κυρίως από πηγές και γεωτρήσεις.

των Υδάτινων Πόρων

► τπτας και ποιότητας. Στη συνέχεια γίνεται σύνθεση σε ευρύτερα σύνολα υδατικών διαμερισμάτων και, αδρομερώς, στο σύνολο της χώρας.

Μεταξύ των πορισμάτων αυτού του Σχεδίου περιλαμβάνονται και τα σχετικά με το ισοζύγιο προσφοράς και ζήτησης νερού, που επιλέχθηκε να εκτιμηθεί κατά τη δυσμενέστερη περίοδο του έτους, δηλαδή κατά τον Ιούλιο μήνα. Στην περίπτωση αυτή, οι ζήτησεις παρουσιάζονται αυξημένες, ενώ η προσφορά νερού είναι η ελάχιστη. Για τη σύγκριση της προσφοράς και της ζήτησης παρουσιάζονται στη συνέχεια δύο σενάρια, αυτό των σημερινών τιμών και αυτό των μελλοντικών-μακροχρόνιων.

Βέβαια, παρόλο ότι μερικά από τα υδατικά διαμερίσματα παρουσιάζονται ελλειμματικά, στα πλαίσια ενός συνεπούς σχεδιασμού είναι δυνατή η περαιτέρω ανάπτυξη των υδατικών πόρων της χώρας, μέσω της κατασκευής νέων αναπτυξιακών έργων, και η εξοικονόμηση νερού μέσω κυρίως της βελτίωσης υφιστάμενων έργων αλλά και πρακτικών εκμετάλλευσης. Όλα τα παραπάνω πρέπει να γίνονται στα πλαίσια του σύγχρονου πνεύματος προστασίας και αειφορίας των πόρων. ▲

Πίνακας 2 Σύγκριση προσφοράς και ζήτησης Ιουλίου (σε εκατομμύρια κυβικά μέτρα) για το μακρο-πρόθεσμο σενάριο κατά υδατικό διαμέρισμα

Κ.Α.	Υδατικά διαμερίσματα	Προσφορά	Ζήτηση	Παρατηρήσεις
01	Δυτικής Πελοποννήσου	125	123	Οριακά πλεονασματικό
02	Βόρειας Πελοποννήσου	122	140	Ελλειμματικό
03	Ανατολικής Πελοποννήσου	56	163	Ελλειμματικό
04	Δυτικής Στερεάς Ελλάδας	415	94	Πλεονασματικό
05	Ηπείρου	193	56	Πλεονασματικό
06	Αττικής	57	81	Ελλειμματικό ⁽¹⁾
07	Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας	128	287	Ελλειμματικό ⁽²⁾
08	Θεσσαλίας	368	335	Οριακά πλεονασματικό
09	Δυτικής Μακεδονίας	159	146	Οριακά πλεονασματικό
10	Κεντρικής Μακεδονίας	159	188	Ελλειμματικό
11	Ανατολικής Μακεδονίας	354	140	Πλεονασματικό
12	Θράκης	578	680	Ελλειμματικό
13	Κρήτης	170	164	Οριακά πλεονασματικό
14	Νήσων Αιγαίου	21	25	Ελλειμματικό
	Σύνολο χώρας	2905	2622	

(1) Οι υδατικοί πόροι είναι κατά βάση μεταφερόμενοι από γειτονικά διαμερίσματα.

(2) Οι αρδευόμενες εκτάσεις κατά ΕΣΥΕ φαίνονται υπερεκτιμημένες και γι' αυτό, το διαμέρισμα, ενώ έχει οριακά επαρκείς πόρους, εμφανίζεται ως ελλειμματικό.